

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi vammaispalvelulain soveltamisalapykälää siten, että siihen lisätään uusi elämänvaiheita koskeva säännös. Muutoksen tarkoituksena on auttaa erottamaan eri elämänvaiheisiin tavanomaisesti kuuluva avun ja tuen tarve sellaisesta vamman tai sairauden aiheuttamasta välttämättömästä avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla.

Tausta

Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus kiireellisestä lainvalmistelusta, jolla turvataan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Kirjauksen johdosta käynnistettiin vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamista koskeneen hallituksen esityksen (122/2024 vp) valmistelu. Esityksessä ehdotetut tarkennukset hyväksyttiin loppuvuodesta 2024 ja ne tulivat voimaan 1.1.2025 elämänvaiheita koskevaa säännösehdotusta lukuun ottamatta.

Hallitus on päättänyt täsmentää vammaispalvelulakia siten, että se säilyy erityislakina perustuslakivaliokunnan viitoittamalla tavalla. Samalla turvataan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palvelujen saatavuus.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tarkentaa vammaispalvelulain soveltamisalaa koskevaa säännöstä siten, että voidaan varmistaa vammaispalvelulain säilyminen vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina, joka turvaa eri elämänvaiheissa elävien vammaisten henkilöiden erityispalveluiden saatavuuden sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen. Tavoitteena on myös turvata hyvinvointialueiden edellytykset rahoittaa vammaispalvelut.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/9727/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/9727/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus STM041:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 23.6.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat lausunnon antamiseen liittyvissä teknisissä kysymyksissä assistentti Eeva Kankaanpää (etunimi.sukunimi@gov.fi) ja sisällöllisissä kysymyksissä erityisasiantuntija Kaarina Tuokko (etunimi.sukunimi@gov.fi) ja lakimies Sirkka Sivula (etunimi.sukunimi@gov.fi).

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM041:00/2025> - Hankeikkuna, tunnus STM041:00/2025,

Statsrådets projektportal och dess nummer STM041:00/2025

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi.docx](#)
- Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

[Utkast till RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om funktionshinderservice.docx](#) - Utkast till RP till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om funktionshinderservice

Jakelu:

Aivoliitto
Aspa-säätiö sr
Attendo
Autismiliitto
Autismisäätiö sr
Barnavårdsföreningen i Finland R.F
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Epilepsialiitto ry
Era Salla, Jyväskylän yliopisto
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Folkhälsan
Folktinget
Funktionsrätt med ansvar (FMA)
Funktionsrätt Åland
Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (FDUV) rf.
Hakalehto Suvianna, Itä-Suomen yliopisto
Harso ry
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hengitystuki ry (ent. hengityslaitopotilaat)
Heta-liitto ry
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Hästbacka Elisabeth
Ihmisoikeuskeskus
Ikäinstituutti
Invalidiliitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Kainuun hyvinvointialue
Kalliomaa-Puha Laura, Tampereen yliopisto
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Katsui Hisayo, Helsingin yliopisto
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö
Kehitysvammaisten Tukiliitto
Kehitysvammaliitto
Kela

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kivistö Mari, Lapin yliopisto
Kommunernas socialtjänst KST
Krook Ulrika, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors
Universitet
Kröger Teppo, Jyväskylän yliopisto
Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT
Kuuloliitto ry
Kuurojen liitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kynnys ry
Kårkulla samkommun
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiainvaltuutetun toimisto
Lapsioikeusjuristit ry
Lastensuojelun keskusliitto
Lihastautiliitto ry
Lindh Jari, Lapin yliopisto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Mielenterveyden keskusliitto
Muistiliitto ry
Neuroliitto ry
Nikumaa Henna, Itä-Suomen yliopisto
Nuorten Ystävät ry
Näkövammaisten liitto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Omaishoitajaliitto ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Perhehoitoliitto ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Rautiainen Pauli, Itä-Suomen yliopisto
Rinnekodit Oy
Saamelaiskäräjät
Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf (SAMS)
Satakunnan hyvinvointialue
Selkäydinvammaiset Akson ry
Siirala Walteri, Turun yliopistollinen keskussairaala (TYKS),
Hengitystukiyksikkö

Sininauhaliitto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
SOSTE - Suomen sosiaali- ja terveys ry
Suomen CP-liitto ry
Suomen Kuurosokeat ry
Suomen Polioliitto ry
Suomen Reumaliitto ry
Suomen senioriliike
Super
Talentia
Tarvainen Merja, Itä-Suomen yliopisto
Tasa-arvovaltuutettu
Tatu ry
Tehy
Teittinen Antti, Kela
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Työ- ja elinkeinoministeriö
Validia Oy
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta
(ETENE)
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto ry
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering

Lausuntopyyntöön kysymykset

1. Lausunnonantajan organisaatio

- ☐ Valtion viranomainen
- ☐ Kunta, kuntayhtymä
- ☐ Hyvinvointialue
- ☐ Palveluntuottaja
- ☐ Järjestö
- ☐ Tutkija
- ☐ Yksityinen henkilö
- ☐ Muu, mikä?

2. Auttaako elämänvaiheita koskeva säännös yhdessä säännöskohtaisten perusteluiden kanssa arvioimaan, milloin on kyse sellaisesta avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisin palveluin?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

3. Turvaako esitys vammaispalveluita aiemmin saaneiden vammaisten henkilöiden oikeuden saada vammaispalveluita myös ikääntyessä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

4. Täydentääkö elämänvaiheita koskeva säännösehdotus jo hyväksyttyä soveltamisalakokonaisuutta riittävästi sen turvaamiseksi, että vammaispalvelulaki säilyy erityislakina?

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä osittain
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

5. Mitä muuta haluat sanoa esityksestä?

Koivisto Taru
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kankaanpää Eeva
Sosiaali- ja terveysministeriö